

ITEM No. 13137/52

HUNGARY

BORDER ZONES

M.J.
14 Oct
1. 9098

A Refugee Brings His Wife Out Of Hungary.

SOURCE MUNICH: A 27-year-old butcher from MOSONMAGYAR-
ÓVÁR.
On 13 May 1952 source crossed the Hunga-
rian border near ALBERTKÄZLER for the
first time and arrived at Camp VALKA. /14-
23 July 1952/ via NEZSIDER-VIENNA /15 May-
11 June/ LINZ /11 June to 7 July/ MUNICH
/8-14 July/ On 23 July 1952 source left
Camp VALKA and returned to Hungary via
TRAUNSTEIN-SALZBURG /there he was arres-
ted for 5 days and sent back to Germany,
BAYRISCH GMAIN/. 1 August he left BAYRISCH
GMAIN again taking the route SALZBURG -
VIENNA /3-6 August/ NICKELSDORF-MOSONMAGYAR-
ÓVÁR /7 August. In MOSONMAGYARÓVÁR he met
his wife and on Aug. left for BAYRISCH
GMAIN, via NICKELSDORF /10 August/ VIENNA
/4 days/ MARIAZELL, WELS /16-20 August/,
SALZBURG /21 August/.

DATE OF OBSERVATION: From 15 May 1952 - 21 August 1952.

* * *

Először 1952 május 15-én hajnali 1/2 3 óra-
kor ALBERTKÄZLER-nél létem ki Magyarországról két tár-
sammal, két fiatal MAGYARÓVÁR-i diákkal. Feleségemet nem
mertem akkor a kockázatnak kiténni s otthonhagytam őt.

A táborban megismerkedtem egy Magyaróvárról
származó csavargóval. Ez hangozott, hogy milyen kitűnő
összeköttetésekkel rendelkezik az osztrák magyar határon,
s biztatott, hogy minden baj nélkül átvezet a határon s
feleségemmel együtt vissza is hoz bennünket. Miatán eltö-
kélt szándékom volt, hogy feleségemet kihozzam, engedtem

/more/

HUNGARY

/cont'd/

1.

a rábeszélésnek s ez év július 23-án el is indultunk VALKA-ból. Simán el is jutottunk TRAUNSTEIN-be, ahol nem szálltunk ki a vonatból, hanem bent maradtunk, elrejtőzködve, a mellékhelyiségben. A határon átjutva, SALZBURG előtt leugrottunk a menetet lassító vonatról. Éjjél után 2 órakor érkezünk be a városba. Utitársam, aki iszákos ember, addigra tökéletesen be is nyakalt a bőségesen elfogyasztott szeszes italtól, úgy, hogy mikor bementünk egy kisebb vendéglőbe, hogy megvacsorázzunk, elkezdett németül kiabálni, hogy most jötünk át feketén Németországból. Az eredmény hamarosan mutatkozott. Ott termett a Kriminál Polizei, amely le tartóztatott bennünket. A rendőrség fogdájában 8 napot töltöttünk, s augusztus 1-én áttettek bennünket a németországi FREILASSING-ba. Több kísérlet után sikerült újra SALZBURG-ba jutnunk. Ott beosontunk egy HEGYESHALOM-nak irányított tehervagonba, amellyel el is jutottunk augusztus 3-án WIEN-be. Társam elvitt BÉCS-ben lakó anyósához. Ekkor elment "üzlet" után nézni. Nyilvánvalóvá vált, - amit ő egyébként nem is tagadott, - hogy embercsempészetrel foglalkozik, de az is kiderült, hogy ő csak az üzleti részt hajlandó vállalni, a kockázatot másra, jelen esetben rám akarta hárítani. Közölte velem, hogy elkísér a határig, de ezuttal nem megy át, hanem ott megvár.

Augusztus 6-án indultunk BÉCS-ből NICKELSDORF-ba, ahová este 1/2 10-kor meg is érkezünk. A vonaton sok orosz utazott, de tőlünk nem kérdeztek semmit sem. Egyik ismerősének a házában ettünk s este 10 órakor elindultunk NICKELSDORF-tól a határig. Társam elkísért a drótaskadályig, megmutatta, hogy hol vannak az aknák, amelyeknek a drótságait egyébként a holdvilágnál elég jól láttam. A szántáson háson csuszva mentem át s tovább gyalog haladva, hajnali 1/2 3-ra MOSONAGYARÓVÁR-ra érkeztem. Ez július 7-án volt, s hazaérkezve, beköpögtattam a feleségemhez. Szegény nagyon megijedt. Ott hon elrejtőzködve három napot töltöttem. Feleségem a MOFÉM Gyártól, ahol sztahanovista munkásnő volt három napi betegszabadságot kért s táviratilag hívta anyját ESZTERGOM-ból. 8 órára reggel feleségem elutazott anyjához ESZTERGOM-ba. Anyósom késve érkezett, úgy, hogy pontosan elkerülték egymást. Társam több címet adott át nekem, hogy a címzetteket feleségem BUDAPEST-en keres-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

2.

se fel. Ezeket akarta ugyanis társam kicsempészni. ESZTERGOM-ban feleségem, - anyját nem találva otthon - a szintén ESZTERGOM-ban lakó anyámhoz ment, aki adott neki 60 dollárt és lebeszélte arról, hogy BUDAPEST-re menjen s ilyen tömeggel kíséreljük meg az átutazást, helyebebben a határátlépést. Feleségem meg is fogadta a tanácsot és este 7 órakor vissza is érkezett MOSONMAGYARÓVÁR-ra. Ott butorainkat berakatta egy vasuti kocsi-ba, s szüleihez, ESZTERGOM-ba irányíttatta. Ez augusztus 9-én történt. Én közben a sógoromnál rejtőzködtem. Még aznap este feleségemmel 3/4 11-kor átléptük a határt, mégpedig HEGYESHALOM alatt 2-300 méterre. Hihetetlen szerencsénk volt, egy alkalommal sem találkoztunk határőrökkel. NICKELSDORF-ba augusztus 10-én reggel 5 órakor érkezünk meg. 14 órakor lovaskocsin ZÜRNDORF-ba mentünk, s onnét vonattal folytattuk utunkat BÉCS-be.

WIEN-ben 4 napot töltöttünk. Egy BÉCS-i ismerősöm, akit még MOSONMAGYARÓVÁR-ról ismertem elvitt MARIAZELL-ig. Ott éjszakáztunk. Másnap a zónahatáron át gyalog mentünk, majd augusztus 16-án vonattal LINZ-en át Wels-be érkezünk. Ott tartózkodtunk 20-ig, akkor vonattal SALZBURG-ba utaztunk. Következő nap átmentem feleségemmel a német határon.

* * *

"Jól megfigyeltem a határforgalmat". Az osztrák-magyar határ mentén nincsen nap, hogy 2-3 ember ne szöknék át a határon. Néha tömegesen jönnek. Pl. MÁRIALIGETEN, közvetlenül a határ mentén terül el egy szovhoz. Ott júliusban egyszerre 12 ember kelt át a határon.

/Most az asszony vette át a szót: "Mikor a férjem először átjött, utána rövidesen az egész ottani szakaszon átcserezték az AVH határvadászokat. A Tiszántulról hoztak oda friss embereket, de ezek közül is többen fegyveresen szöktek át."/

A házaspár véleménye szerint, a határon könnyen át lehet jutni, ellenben a határsávon való átjutás a nehéz feladat. Már KOMÁROM-nál 110 km.-re az osztrák határtól, sűrűn igazoltatják az embereket.

Porrás reportját, a MAGYARÓVÁR-i Husüzemről, amit 1952 június 19-én közvetített a rádió, a Hus-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

3.

üzem vezetősége egymás között alaposan letárgyalta. SZABÓ Ferencnek több munkás előtt kiszaladt a száján a következő megjegyzés: "Egy ember, aki meg meri mondani az igazat és ezért nem csukhatják le!".

"Az általános benyomásunk az, hogy a kommunisták mindig bizonytalanabban érzik magukat a szeretnének visszatáncolni. Ez áll az ÁVH határőrszolgálatára is. Mindenki igyekszik egy "jótéteményt" tartalékolni, hogy a rendszerváltozás esetén legyen kire hivatkoznia.

A kommunista vezetők szentelenek a végletekig, de félnek. Ha valakinek hozzátartozója disszidál, ezért nem büntetik az otthonmaradottakat, hanem inkább agyonhallgatják a szökést.

EVAL.COMMENT: Above is to be connected with Item No. 9837/52 from the same sub-source and drew up after the first escape, as well, as with Items Nos. 11513/52, 11515/52 and 11516/52 concerning the wife's troubles after his escape. This report should be considered completion to the previous reports concerning both people. Should not be used for broadcasting, only for background material.